

БЪЛГАРСКАТА ИКОНОМИКА

Месечен обзор

Април 2013

Публикувано
18/05/2013

ЦИТИРАНИТЕ ДАННИ В БЮЛЕТИНА СА ПОСЛЕДНИТЕ ДАННИ, ПУБЛИКУВАНИ В ОФИЦИАЛНИТЕ ИЗТОЧНИЦИ: МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ, БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА, НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ, НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА КЪМ 18 АПРИЛ 2012. ЕЛЕКТРОННАТА СИСТЕМА, ИЗПОЛЗВАНА ЗА ТЕГЛЕНЕ НА ДАННИ ОТ ОФИЦИАЛНИТЕ ИЗТОЧНИЦИ Е SEIC DATA MANAGER.

ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА
ДИРЕКЦИЯ ГЛАВЕН ИКОНОМИСТ

ГЛАВЕН АНАЛИЗАТОР
ГЕРГАНА КОСТУРСКА
E-MAIL KOSTURSKA_G@UBB.BG

Source: www.geographicguide.net

- За март 2013 текущата сметка е положителна и възлиза на EUR 62.8 млн. при излишък от EUR 45 млн. за март 2012
- По данни на Централната банка чуждестранните резерви към 30 април 2013 възлизат на BGN 29.06 млрд
- През първото тримесечие на 2013 БВП нараства с 0.4% спрямо същото тримесечие на предходната година
- Годишната инфлация за април 2013 спрямо април 2012 е 2.0%.
- През март 2013 индексът на промишленото производство, изчислен от сезонно изгладените данни, намалява с 2.3% в сравнение с февруари 2013
- През март 2013 оборотът в търговията на дребно, изчислен въз основа на календарно изгладени данни, е с 1.7% под равнището на същия месец от предходната година
- Индексът на цените на производител на вътрешния пазар през март 2013 е с 1.1% под равнището от предходния месец
- Равнището на безработица през април 2013 е 11.6%, и е с 0.2 пункта по-малко от предходния месец,
- Фискалният резерв към 31.03.2013 е в размер на BGN 4.2 млрд.
- Към края на март 2013 номиналният размер на държавния дълг възлиза на EUR 6 884.8 млн
- През март 2013 годишният прираст на широките пари (паричния агрегат М3) е 8.9% при 7.9% през февруари 2013 година
- Към 31 март 2013 активите на системата възлизат на BGN 83.5 млрд., като през трите месеца от началото на годината нарастват неравномерно
- Нивото на SOFIX се повиши с 4%, и достигна 400,19 пункта през април 2013
- Индексът на пазарните цени на жилищата за първото тримесечие на 2013 спрямо четвъртото тримесечие на 2012 е 99.1%, т.е. средното намаление на пазарните цени на жилищата е 0.9%

Основни макроикономически показатели				
Показатели	2013	2014	2015	2016
Световна икономика ръст	3.5%	4.1%	4.4%	4.5%
БВП на ЕС	0.1%	1.6%	1.9%	2.0%
БВП на България (млрд. лв.)	79 932	83 315	87 589	92 583
БВП на България (ръст)	1%	1.8%	2.9%	3.4%
Инфлация	1.8%	2.7%	2.6%	2.6%
Търговски баланс (% от БВП)	-9.4	-9.9%	-10.3%	-10.7%
Текуща сметка (% от БВП)	-1.1	-2.5	-2.9	-3.4
ПЧИ (млрд. евро)	1 576	1 734	1 908	2 098
Прогнози МФ и ОББ				

I. ВЪНШЕН СЕКТОР

1. Платежен баланс

За март 2013 текущата сметка е положителна и възлиза на EUR 62.8 млн. при излишък от EUR 45 млн. за март 2012

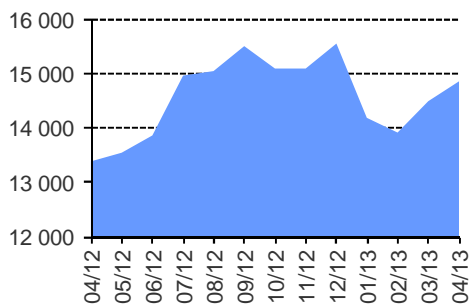
По данни, публикуван от БНБ, за март 2013 текущата сметка е положителна и възлиза на EUR 62.8 млн. при излишък от EUR 45 млн. за март 2012. Излишъкът по текущата сметка се дължи на положителното салдо по статия Текущи трансфери (EUR 200.2 млн.). За януари – март 2013 текущата сметка е отрицателна и възлиза на EUR 420.7 млн. (1% от БВП) при дефицит от EUR 561.6 млн. (1.4% от БВП) за януари – март 2012. Търговското салдо за март 2013 е отрицателно в размер на EUR 97.1 млн. при дефицит от EUR 359.5 млн. за март 2012. За януари – март 2013 търговското салдо е отрицателно в размер на EUR 477.9 млн. (1.2% от БВП) при дефицит от EUR 941.6 млн. (2.4% от БВП) за същия период на 2012. Износът (FOB) е EUR 1781.4 млн. за март 2013, като нараства с EUR 61.7 млн. (3.6%) в сравнение с този за март 2012 (EUR 1719.7 млн.). За януари – март 2013 износът (FOB) е EUR 5217.2 млн., като нараства с EUR 597.5 млн. (12.9%) в сравнение с този за същия период на 2012 (EUR 4619.8 млн.). Износът за януари – март 2012 намалява на годишна база с 2.9%. Вносът (FOB) за март 2013 е EUR 1878.5 млн., като намалява с EUR 200.7 млн. (9.7%) спрямо март 2012 (EUR 2079.2 млн.). За януари – март 2013 вносът (FOB) е EUR 5695.2 млн., като нараства със EUR 133.9 млн. (2.4%) спрямо същия период на 2012 (EUR 5561.3 млн.). Ръстът на вноса за януари – март 2012 на годишна база е 10.2%. Салдото по услугите е отрицателно в размер на EUR 2 млн. при положително салдо от EUR 0.8 млн. за март 2012. За януари – март 2013 салдото е положително в размер на EUR 73.1 млн. (0.2% от БВП) при положително салдо от EUR 90.4 млн. (0.2% от БВП) за януари – март 2012. Салдото по статия Доход за март 2013 е отрицателно в размер на EUR 38.3 млн. при отрицателно салдо от EUR 92.9 млн. за същия месец на 2012. За януари – март 2013 салдото е отрицателно в размер на 210.7 млн. EUR (0.5% от БВП) при отрицателно салдо от 312.2 млн. EUR (0.8% от БВП) за същия период на 2012. Нетните текущи трансфери за март 2013 са положителни и възлизат на EUR 200.2 млн. при положителни в размер на EUR 496.6 млн. за март 2012. За януари – март 2013 нетните текущи трансфери са положителни – EUR 194.8 млн. (0.5% от БВП), при положителни в размер на EUR 601.7 млн. (1.5% от БВП) за същия период на 2012. Финансовата сметка за март 2013 е положителна – EUR 300 млн., при положителна сметка от EUR 260.8 млн. за март 2012. За януари – март 2013 финансовата сметка е отрицателна – EUR 1013.5 млн. (2.5% от БВП), при положителна сметка от EUR 28.9 млн. (0.1% от БВП) за същия период на 2012. Преките инвестиции в чужбина нарастват с EUR 3.9 млн. при увеличение от EUR 8.4 млн. за март 2012. За януари – март 2013 те са EUR 10 млн. при EUR 32.2 млн. за същия период на 2012. Преките чуждестранни инвестиции в страната за март 2013 са в размер на EUR 49.2 млн. при EUR 148.5 млн. за март 2012. За януари – март 2013 преките чуждестранни инвестиции в страната са EUR 257.1 млн. (0.6% от БВП) при EUR 672.8 млн. (1.7% от БВП) за същия период на 2012. Портфейлните инвестиции – активи за март 2013 се повишават с EUR 11.7 млн. при увеличение от EUR 342.1 млн. Портфейлните инвестиции – пасиви за март 2013 се повишават със EUR 75.6 млн. при намаление от EUR 26.8 млн. за същия месец на 2012. За януари – март 2013 те намаляват с EUR 321.2 млн. при намаление от EUR 69.1 млн. за същия период на 2012. Други инвестиции – активи намаляват с EUR 18 млн. при намаление от EUR 195.2 млн. за март 2012. За януари – март 2013 те нарастват със EUR 765.4 млн. при увеличение от EUR 355.9 млн. за същия период на 2012.

Други инвестиции – пасиви за март 2013 нарастват със EUR 179.1 млн. при повишение от EUR 299.5 млн. за март 2012. За януари – март 2013 те нарастват с EUR 53.7 млн. при ръст от EUR 120.7 млн. за същия период на 2012. За отчетния месец статията Грешки и пропуски е положителна в размер на EUR 175.3 млн. при положителна стойност от EUR 201.1 млн. за март 2012. По предварителни данни за януари – март 2013 статията е положителна в размер на EUR 398.9 млн. при положителна стойност от EUR 345.7 млн. за същия период на 2012. Общият баланс е положителен в размер на EUR 525.4 млн. при положителен общ баланс от EUR 509.8 млн. за март 2012. За януари – март 2013 той е отрицателен и възлиза на EUR 1044.8 млн. при отрицателен общ баланс от EUR 175.6 за същия период на 2012. Резервните активи на БНБ се

повишават с EUR 525.4 млн. при увеличение от EUR 509.8 млн. за март 2012. За януари – март 2013 те намаляват с EUR 1044.8 млн. при намаление от EUR 175.6 млн. за същия период на 2012.

Чуждестранни резерви (EUR млн.)

Източник: БНБ

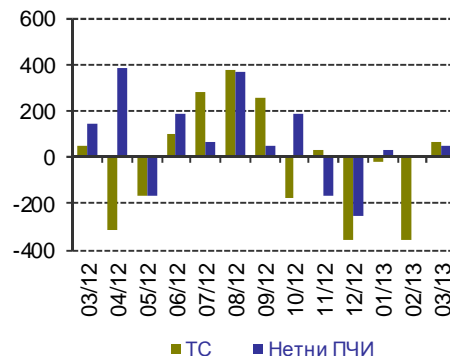
2. Чуждестранни резерви

По данни на Централната банка чуждестранните резерви към 30 април 2013 възлизат на BGN 29.06 млрд

По данни на Централната банка чуждестранните резерви към 30 април възлизат на BGN 29.06 млрд., което превагутирано по фиксинга на БНБ за деня е USD 19.47 млрд. и EUR 14.86 млрд. В сравнение с данните отчетени към март 2013 чуждестранните резерви са се покачили с 8.86%. От юли 1997 в България има валутен борд, съгласно който България е приела пред МВФ условието за провеждането на стриктна парична политика, обвързваща нивото на парите в обръщение с нивото на резервите в централната банка. Поради това проследяването на нивото на чуждестранните резерви е индикатор за стабилността на паричния съюз.

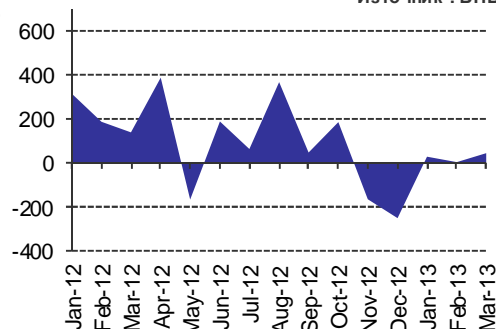
Платежен баланс (EUR млн.)

Източник: БНБ

ПЧИ 2012-2013 (EUR mn.)

Източник: БНБ

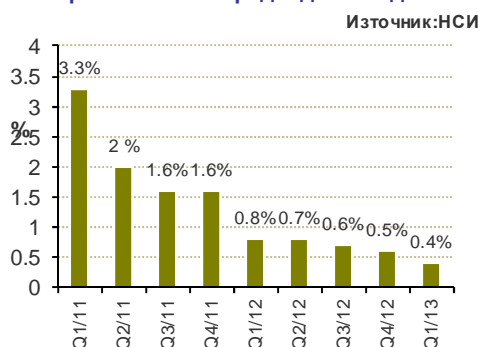
II. РЕАЛЕН СЕКТОР

1. Брутен вътрешен продукт

През първото тримесечие на 2013 БВП нараства с 0.4% спрямо същото тримесечие на предходната година

По данни на НСИ през първото тримесечие на 2013 БВП нараства с 0.4% спрямо същото тримесечие на предходната година и с 0.1% спрямо четвъртото тримесечие на 2012 година. Според експресните оценки на НСИ за първото тримесечие на 2013 БВП в номинално изражение достига BGN 16 161 млн. . Реализираната добавена стойност през първото тримесечие на 2013 е BGN13 708 млн. , като най-голям дял формира

Растеж на БВП спрямо същото тримесечие на предходната година

секторът на услугите (63.4%), следван от индустриалния (31.9%) и аграрния сектор (4.7%). По елементи на крайното използване най-голям дял в БВП заема крайното потребление (85.7%), което в стойностно изражение възлиза на 13 851 млн. BGN. През първото тримесечие на 2013 бруто капиталобразуването в основен капитал е BGN 2 910 млн. и заема 18.0% относителен дял в БВП. Външнотърговското салдо е отрицателно. През първото тримесечие на 2013 спрямо четвъртото тримесечие на 2012 БВП се увеличава с 0.1%. За същия период брутната добавена стойност запазва равнището си. Според експресните оценки на БВП по елементи на крайното използване през първото тримесечие на 2013 принос за регистрирания икономически растеж имат бруто образуването в основен капитал с 2.4%, колективното потребление с 0.9% и износът на стоки и услуги с 1.8%. През първото тримесечие на 2013 БВП нараства с 0.4% спрямо същото тримесечие на предходната година. Същевременно брутната добавена стойност се увеличава с 0.3%. Увеличение е регистрирано в аграрния, индустриалния сектор и сектора на услугите съответно с 3.3, 1.3 и 0.3%. По отношение на компонентите на крайното използване е регистриран положителен икономически растеж на колективното потребление с 3.0% в сравнение със същия период на предходната година. Бруто капиталобразуването в основен капитал отчита ръст спрямо първото тримесечие на предходната година с 4.8%.

Износът на стоки и услуги се увеличава с 8.9%, а вносът на стоки и услуги - с 4.4%.

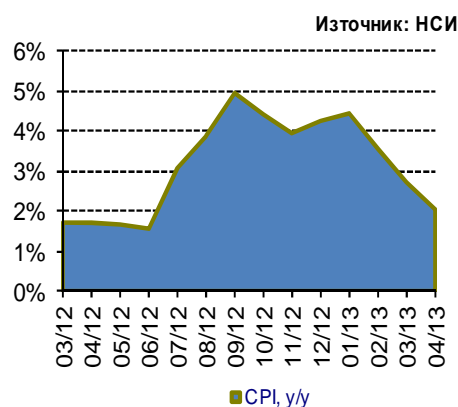
2. Инфлация

Годишната инфлация за април 2013 спрямо април 2012 е 2.0%

Индексът на потребителските цени за април 2013 спрямо март 2013 е 99.6%, т.е. месечната инфлация е минус 0.4% сочат данните на НСИ. Инфлацията от началото на годината (април 2013 спрямо декември 2012) е минус 0.5%, а годишната инфлация за април 2013 спрямо април 2012 е 2.0%.

Средногодишната инфлация за периода май 2012 - април 2013 спрямо периода май 2011 - април 2012 е 3.4%. Хармонизираният индекс на потребителските цени за април 2013 спрямо март 2013 е 99.6%, т.е. месечната инфлация е минус 0.4%. Инфлацията от началото на годината (април 2013 спрямо декември 2012) е минус 0.5%, а годишната инфлация за април 2013 спрямо април 2012 е 0.9%. Средногодишната инфлация за периода май 2012 - април 2013 спрямо периода май 2011 - април 2012 е 2.4%. Според ХИПЦ през април 2013 спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в потребителските групи са се променили, както следва: хранителни продукти и безалкохолни напитки - намаление с 0.7%; алкохолни напитки и тютюневи изделия - намаление с 0.1%; облекло и обувки - увеличение с 4.5%; Индексът на цените за малката кошница за април 2013 спрямо март 2013 е 99.5%, а от началото на годината (април 2013 спрямо декември 2012) е 99.9%. През април цените на стоките и услугите от малката кошница за най-нискодоходните 20% от домакинствата са се променили спрямо предходния месец, както следва: хранителни продукти - намаление с 0.7%; нехранителни стоки - увеличение с 0.6%; услуги - намаление с 0.8%.

Инфлация на годишна база

Индекс на цените на промишленото производство % изменение спрямо предходния месец

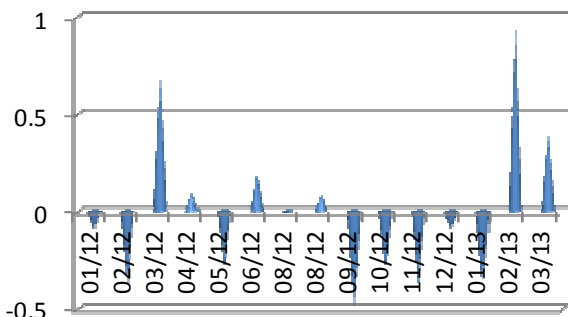

3. Промислено производство

През март 2013 индексът на промишленото производство, изчислен от сезонно изгладените данни, намалява с 2.3% в сравнение с февруари 2013

По предварителни данни на НСИ, през март 2013 индексът на промишленото производство, изчислен от сезонно изгладените данни, намалява с 2.3% в сравнение с февруари 2013. През март 2013 календарно изгладеният индекс на промишленото производство регистрира спад от 3.6% спрямо съответния месец на 2012. През март 2013 спрямо предходния месец е регистрирано намаление в добивната промишленост - с 12.0%, и в преработващата промишленост - с 3.7%, докато в производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ е отчетено увеличение от 4.3%. На годишна база спад на промишленото производство, изчислен от календарно изгладените данни, е отчетен в добивната промишленост - с 22.7%, и в преработващата промишленост - с 3.5%, докато в производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ е регистриран ръст от 4.9%.

Продажби на месечна база
на търговия на дребно като %
сезонно изгладени данни (2010=100)

През март 2013 спрямо същия месец на 2012 оборотът намалява в: търговията на дребно с компютърна и комуникационна техника - със 7.4%, търговията на дребно с фармацевтични и медицински стоки - с 6.0%, търговията на дребно с битова техника, мебели и други стоки за бита - с 2.6%, и търговията на дребно с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия - с 2.0%. Ръст е регистриран в: търговията на дребно с разнообразни стоки - с 6.4%, търговията на дребно с автомобилни горива и смазочни материали - с 4.5%, търговията на дребно с текстил, облекло, обувки и кожени изделия - с 3.7%, и търговията на дребно чрез поръчки по пощата, телефона или интернет - с 2.7%.

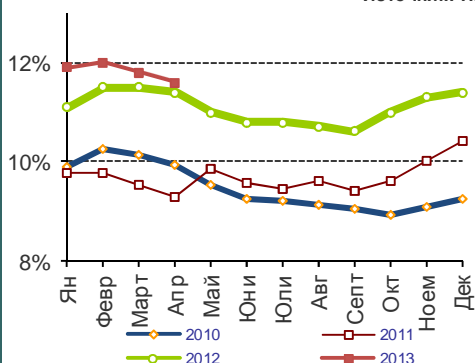
5. Индекс на цените на производител

Индексът на цените на производител на вътрешния пазар през март 2013 е с 1.1% под равнището от предходния месец

Индексът на цените на производител на вътрешния пазар през март 2013 е с 1.1% под равнището от предходния месец. Намаление на цените е регистрирано в добивната промишленост - с 1.4%, в преработващата промишленост - с 0.4%, и при производството и разпределението на електрическа и топлинна енергия и газ - с 2.2%. В преработващата промишленост намаление на цените спрямо предходния месец се наблюдава при производството на основни метали - с 1.5%, при производството на хартия, картон и изделия от хартия и картон и при производството на компютърна техника, електронни и оптични продукти - с 0.4%. Индексът на цените на производител на вътрешния пазар през март 2013 нараства с 0.6% в сравнение със същия месец на 2012 година. Цените намаляват в добивната промишленост - с 4.2%, и в преработващата промишленост - с 0.1%, докато при производството и разпределението на електрическа и топлинна енергия и газ е регистрирано увеличение - с 2.8%.

Равнище на безработица

Източник: НАЗ

6. Пазар на труда

Равнището на безработица през април 2013 е 11.6%, и е с 0.2 пункта по-малко от предходния месец,

Равнището на безработица през април е 11.6%, и е с 0.2 пункта по-малко от предходния месец, по данни на Агенцията по заетостта. 380 485 безработни лица са регистрирани през април в бюрата по труда. Те намаляват с 8038 лица спрямо март. През април се е увеличил броят на лицата, постъпили на работа по програми за заетост и насърчителни мерки за заетост. Около 3000 безработни лица са включени през април в субсидирана заетост с отпуснатите средства от държавния бюджет. Новопостъпилите на работа са 45 673 души. Частният сектор е освободил 16 841 от новорегистрираните безработни лица. Делът му намалява значително в сравнение с март - със 7.8%. Търсенето на работна сила на първичния пазар продължава да е под влиянието на сезонния фактор. Най-много работни места в бюрата по труда са заявени основно от преработващата промишленост (3317), от хотелиерство и ресторантьорство (3254), от търговията (2251), от селското и горското стопанство (1713), от строителството (1227), от транспорта (1021) и други.

III. ФИКСАЛЕН СЕКТОР

1. Държавен бюджет

Фискалният резерв към 31.03.2013 е в размер на BGN 4.2 млрд.

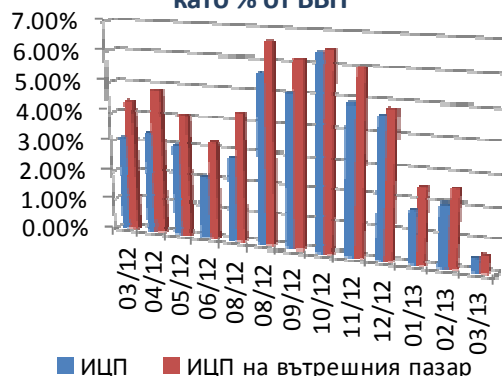
Според данни на Министерство на финансите на база на данните от месечните отчети за касово изпълнение на бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджетни кредити постъпилите приходи и помощи по консолидираната фискална програма (КФП) към края на първото тримесечие на 2013 са в размер на BGN 6 154.5 млн., което представлява 20.1% от годишните разчети. Данъчните постъпления (вкл. приходите от осигурителни вноски) са в размер на BGN 5 118.6 млн. или 21.9% от разчета за годината. Неданъчните приходи са в размер на BGN 883.1

4. Търговия на дребно и търговия на едро

През март 2013 оборотът в търговията на дребно, изчислен въз основа на календарно изгладени данни, е с 1.7% под равнището на същия месец от предходната година

По предварителни сезонно изгладени данни на Статистическия институт, през март 2013 оборотът в раздел „Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети“ по съпоставими цени нараства с 0.3% спрямо предходния месец показват данните на НСИ. През март 2013 оборотът в търговията на дребно, изчислен въз основа на календарно изгладени данни, е с 1.7% под равнището на същия месец от предходната година. Оборътът през март 2013 нараства спрямо предходния месец в почти всички икономически групи. Съществено увеличение е регистрирано в търговията на дребно чрез поръчки по пощата, телефона или интернет - с 3.4%, в търговията на дребно с автомобилни горива и смазочни материали - с 2.3%, и в търговията на дребно с разнообразни стоки - с 2.2%. Оборътът намалява само в търговията на дребно с компютърна и комуникационна техника - с 1.3%.

ИЦП и ИЦП на вътрешния пазар
като % от БВП

млн., което представлява 25.6 % от разчета за годината. Приходите от помощи са в размер на BGN 152.8 млн. Съпоставени със същия период на 2012 приходите и помощите по консолидирания бюджет към март 2013 бележат номинален ръст от 3.3 % (BGN 198.8 млн.), което се дължи в най-голяма степен на ръста на приходите от ДДС (15.1%). Спрямо края на март 2012 данъчните приходи са нараснали с 3.3 %, или в бюджета са постъпили със BGN 164.0 млн. повече. Разходите по консолидирания бюджет (вкл. вноската на Република България в бюджета на ЕС) към март 2013 са в размер на BGN 6 950.2 млн., което представлява 21.9 % от годишния разчет. Спрямо март 2012 общо разходите по консолидирания бюджет са нараснали с BGN 307.3 млн. (4.6%). Частта от вноската на Република България в бюджета на ЕС, изплатена към март 2013 от централния бюджет възлиза на BGN 327.8 млн. Бюджетното салдо по КФП към 31.03.2013 е отрицателно в размер на BGN 795.6 млн. и се формира от дефицит по националния бюджет в размер на BGN 474.8 млн. и дефицит по европейските средства в размер на BGN 320.9 млн. Съпоставено със същия период на предходната година дефицитът по КФП нараства номинално със BGN 108.4 млн., основно вследствие на по-високите разходи (по-високи здравноосигурителни плащания в съответствие с разчетите по ЗБНЗОК за 2013, по-високите лихвени разходи, по-високите разходи за издръжка, по-високият размер на вноската в общия бюджет на ЕС и др.). Фискалният резерв към 31.03.2013 е в размер на BGN 4.2 млрд.

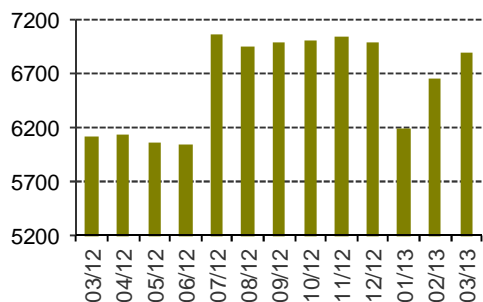
Към края на първото тримесечие на 2013 е реализирано положително нетно финансиране на бюджета с държавни ценни книжа /ДЦК/ в размер на BGN 1 077.7 млн. лв., като само за март е в размер на BGN 139.1 млн. Общият размер на постъпленията от емисии на ДЦК е BGN 1 238.4 млн. или са емитирани BGN 1 242.3 млн. обща номинална стойност.

2. Държавен дълг

Към края на март номиналният размер на държавния дълг възлиза на EUR 6 884.8 млн

Държавен дълг, EUR млн.

Източник: МФ

Към края на март номиналният размер на държавния дълг възлиза на EUR 6 884.8 млн., от който EUR 3 098.9 млн. вътрешен и EUR 3 785.9 млн. външен, показват данните на Министерство на финансите. В номинално изражение дългът бележи увеличение приблизително с EUR 225.5 млн. в сравнение с нивото, регистрирано в края на предходния месец. Това се дължи преди всичко на повишаването на размера на вътрешния дълг в резултат от новото вътрешно финансиране с ДЦК през месеца. В края на март съотношението държавен дълг/БВП е 16.8%. Коефициентите на вътрешния и на външния държавен дълг са съответно 7.6% и 9.2%. В структурата на дълга относителният дял на вътрешния държавен дълг е 45.0%, а на външния – 55.0%. В края на март делът на дълга, деноминиран в евро, достига 52.1%, в левове – 33.0%, в щатски долари 13.3% и в други валути – 1.6%. В структурата на дълга по кредитори с най-голям относителен дял е вътрешният дълг – 45.0%, следван от българските облигации, деноминирани в евро, емитирани на международните капиталови пазари – 13.8%, Световна банка – 13.0%, европейски съюз – 12.6% и глобални облигации – 12.3%. В лихвената структура на дълга в края на март също се наблюдават промени – делът на дълга с фиксирани лихви достига

85.6%, а на този с плаващи лихви – 14.4%. Извършените плащания по дълга от началото на годината е регистриран превес на плащанията в евро – BGN 1 740.5 млн., след преизчислението им в левове, следвани от тези в левове – BGN 222.3 млн. Плащанията по дълга в щатски долари са BGN 70.0 млн.

V. ПАРИЧЕН СЕКТОР

1. Парично предлагане

През март 2013 годишният прираст на широките пари (паричния агрегат М3) е 8.9% при 7.9% през февруари 2013

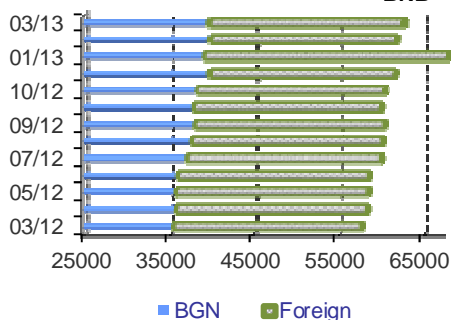
През март 2013 годишният прираст на широките пари (паричния агрегат М3) е 8.9% при 7.9% през февруари 2013 година, сочат данни на БНБ. В края на март т.г. те са BGN 62.605 млрд. (77.5% от БВП) при BGN 61.910 млрд. към февруари 2013 (76.6% от БВП). Най-бързоликвидният им компонент – паричният агрегат М1, се увеличава през март т.г. с 10.7% на годишна база (7.6% годишен ръст през февруари 2013). В края на март т.г. Депозитите на неправителствения сектор са BGN 53.163 млрд. (65.8% от БВП), като годишният им темп на прираст е 7.9% (7.8% годишен ръст през февруари 2013). Депозитите на Нефинансови предприятия са BGN 14.285 млрд. (17.7% от БВП) в края на март 2013. В сравнение със същия месец на 2012 те нарастват с 3.9% (3.9% годишен ръст през февруари 2013). Депозитите на финансови предприятия се понижават с 8.4% на годишна база през март т.г. (11.4% годишен спад през февруари 2013) и в края на месеца достигат BGN 3.582 млрд. (4.4% от БВП). Депозитите на Домакинства и НТООД са BGN 35.295 млрд. (43.7% от БВП) в края на март 2013. Те нарастват с 11.6% спрямо

същия месец на 2012 (12% годишен ръст през февруари 2013). Нетните вътрешни активи са BGN 55.215 млрд. в края на март 2013. Те се увеличават с 4.6% спрямо същия месец на 2012 (4.2% годишен ръст през февруари 2013). В края на месеца основният им компонент – вътрешният

Парично предлагане (М3) млн. лева

лева

Source: BNB

кредит, възлиза на BGN 56.522 млрд. и нараства спрямо март 2012 с 4.2% (4% годишен ръст през февруари 2013). На годишна база вземанията от неправителствения сектор се повишават с 2.1%, достигайки BGN 55.338 млрд. (2.9% годишен ръст през февруари 2013). В края на март 2013 кредитите за неправителствения сектор са BGN 54.346 млрд. (67.2% от БВП) при BGN 54.374 млрд. към февруари 2013 (67.3% от БВП). През март 2013 годишният им темп на нарастване е 2.3% (3.1% годишен ръст през февруари 2013). Изменението в размера на кредитите за неправителствения сектор е повлияно от нетните продажби на кредити от Други парично-финансови институции (Други ПФИ), чиито обем за последните дванадесет месеца е BGN 662.9 млн. На годишна база продадените кредити от Други ПФИ са BGN 854.3 млн. (в т. ч. 65.5 млн. лв. през март т. г.), а обратно изкупените кредити – BGN 191.4 млн. (в т. ч. 7.5 млн. лв. през март 2013). Кредитите за Нефинансови предприятия се повишават с 4.4% на годишна база през март т.г. (5.3% ръст през февруари 2013) и в края на месеца достигат BGN 34.904 млрд. (43.2% от БВП). Кредитите за Домакинства и НТООД са BGN 18.492 млрд. (22.9% от БВП) в края на март 2013. Спрямо същия месец на 2012 те намаляват с 1.3% (1% годишно понижение през февруари 2013). В края на отчетния месец жилищните кредити са BGN 8.879 млрд. и нарастват на годишна база с 0.6% (0.8% годишен ръст през февруари 2013). Потребителските кредити възлизат на BGN 7.215 млрд. и са с 2.2% по-малко спрямо март 2012 (2% годишно понижение през февруари 2013). На годишна база другите кредити намаляват с 4.2% (2.7% годишно понижение през февруари 2013), като достигат BGN 881.1 млн. Кредитите, предоставени на финансови предприятия, са BGN 950.2 млн. в края на март 2013. В сравнение с март 2012 те намаляват с 0.5% (8.1% годишен ръст през февруари 2013).

IV. БАНКОВА СИСТЕМА

Към 31 март 2013 активите на системата възлизат на BGN 83.5 млрд., като през трите месеца от началото на годината нарастват неравномерно

По данни на управление Банков Надзор на БНБ, в края на първото тримесечие на 2013 банковата система отчита положителен финансов резултат и увеличение на привлечените средства и балансовите активи. Спрямо декември 2012 са подобрени ликвидната и капиталовата позиция на банковия сектор. Тримесечният растеж с 5% на ликвидните активи обуславя повишението до 26.91% (при 26.00% в края на декември) на техния дял в сумата на пасивите на системата. Към 31 март капиталовият излишък нараства до BGN 2.6 млрд. Съотношението за капитал от първи ред достига 15.37%, а за обща капиталова адекватност – 16.78%. През отчетния период се наблюдава забавяне в растежа на класифицираните кредити, които нарастват с по-нисък темп спрямо регистрираните за последното тримесечие на 2012. Делът на експозициите с просрочие над 90 дни в brutните кредити (без тези за кредитни институции) достига 16.92% (при 16.62% към декември), а съотношението на нетните кредити с просрочие над 90 дни – 10.80%. През първите три месеца са извършени разходи за обезценка за BGN 233 млн., което е с 4.8% по-малко спрямо същия период на предходната година. В края на март печалбата на банковата система е BGN 167 млн., или с BGN 8 млн. по-ниска от отчетената към 31 март 2012. Постигнатата възвръщаемост на активите на банковия сектор е 0.81% (при 0.91% година по-рано). Към 31 март активите на системата възлизат на BGN 83.5 млрд., като през трите месеца от началото на годината нарастват неравномерно. Основен принос за тримесечния им растеж (с BGN 1.1 млрд.) има увеличението с BGN 622 млн. през март. През периода най-голямо нарастване е отчетено при кредитите и авансите – с BGN 853 млн., движено от по-големия размер на вземанията от кредитни институции. Намалението при паричните средства (с BGN 247 млн.) е съпроводено с нарастване при ценните книжа (с BGN 374 млн.). Портфейлите за търгуване и на разположение за продажба се увеличават за разлика от тези, определени по справедлива стойност и от държаните до падеж. За периода януари – март 2013 brutните кредити (без тези за кредитни институции) намаляват с BGN 310 млн. в резултат от свиването при основни сегменти на кредитния портфейл.

Известно колебание има при корпоративните кредити, при които е отчетено намаление през януари и февруари и растеж през март. На тримесечна база заемите за предприятия бележат спад с 0.5% (BGN 174 млн.). Експозициите на дребно намаляват (с 0.6%, BGN 115 млн.) под влияние и на двата вида заеми за населението. При жилищните ипотечни заеми е отчетен тримесечен спад с BGN 62 млн., а при потребителските кредити – с BGN 53 млн. През тримесечието привлечените средства нарастват с 1.4% (BGN 999 млн.) основно в резултат от продължаващия растеж на депозитите. Ресурсът от населението се увеличава с BGN 854 млн. (2.4%) и в края на март делът му в източниците за финансиране достига 51.2%. Прирастът на привлечените средства от институции, различни от кредитни, през първото тримесечие е BGN 421 млн. (1.9%). Увеличението на ресурса от кредитни институции през февруари и март не компенсира регистрирания спад през януари и към 31 март неговият размер намалява с BGN 283 млн. спрямо края на 2012. Средствата от резиденти достигат 81.2% от общия размер на привлечените средства. Спрямо декември балансовият капитал на банковия сектор се увеличава с 1.1%. Най-съществен принос за нарастването има доходът от текущата година, подкрепен от повишението на емитирания капитал.

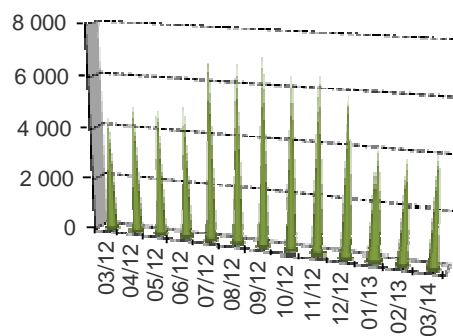
V. ФОНДОВ ПАЗАР

Нивото на SOFIX през април 2013 се повиши с 4%, и достигна 400,19 пункта през април

Нивото на SOFIX се повиши с 4%, и достигна 400,19 пункта през април. Нивото на

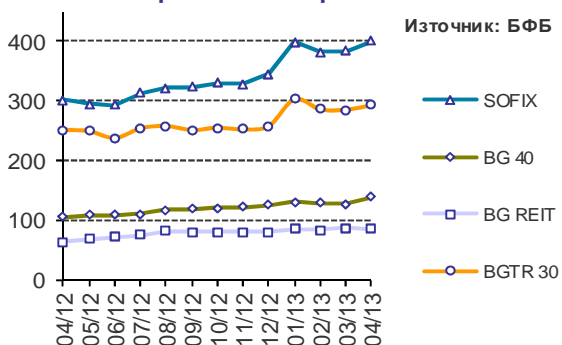
Фискален резерв (BGN млн.)

Източник: МФ

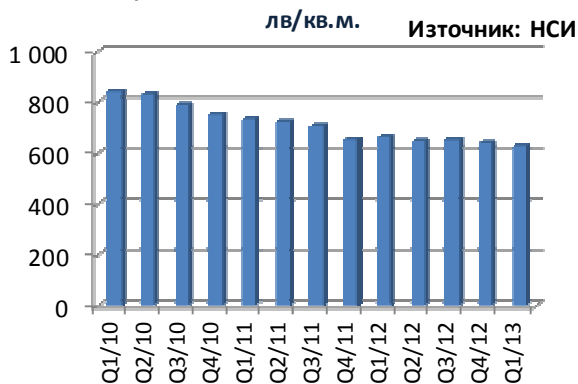
Стойности на четирите индекса за периода април 2012 - април 2013

Източник: БФБ

индексът BGTR30 също се повиши с 2,55% до 292,48, а BGREIT отчете спад с 2,1% до 85,27 пункта. Акциите на Булгартабак холдинг АД се повишиха с 16,35% до 98,9 лв. на Софарма АД с 10% до 2,62 лв. за акция и Химимпорт АД със 7,69% до 1,4 лв. за ценна книга. Най-голям спад бе отчетен при акциите на Каолин АД (с 5,48%). Най-голям брой сключени сделки реализира Софарма АД с 451 за месец, следвана от Химимпорт АД с 419 сделки и ЕЛАРГ ФЗЗ АДСИЦ, която е в ликвидация/ 390 сделки.

Цени на имотите към Q1 на 2013

сградното строителство понижението е 1.3%.

Индексът на пазарните цени на жилищата за първото тримесечие на 2013 спрямо четвъртото тримесечие на 2012 е 99.1%, т.е. средното намаление на пазарните цени на жилищата е 0.9%. Индексът на пазарните цени на жилищата за първото тримесечие на 2013 спрямо съответното тримесечие на предходната година е 98.1%, т.е. средното намаление на пазарните цени на жилищата е 1.9%. През първото тримесечие на 2013 спрямо предходното е регистрирано намаление на цените в 21 от областните градове и в област София, като по-значително е в Сливен - с 2.8%, в Кюстендил - с 2.3%, и в Пазарджик - с 2.2%. В останалите 6 областни града (Разград, Кърджали, Русе, Габрово, Ловеч и Хасково) е регистрирано увеличение на цените. Средната пазарна цена на жилищата за страната през първото тримесечие на 2013 е 866.84 BGN./кв. метър. Най-високи са средните цени в София (столица) - 1 422.33 BGN./кв. м, следвани от областните градове Варна - 1 409.67 BGN./кв. м, и Бургас - 1 129.67 BGN./кв. метър.

МЕТОДОЛОГИЧЕСКИ БЕЛЕЖКИ

ВЪНШЕН СЕКТОР

ТЕКУЩА СМЕТКА

Текущата сметка обхваща получаването и предоставянето на стоки и услуги, доход и текущи трансфери между страната и останалия свят. Потоците, записани в кредитната страна, представляват тази част на брутният вътрешен продукт, предоставени на останалия свят (износ на стоки и услуги), както и предоставянето на фактори на производство, изразени чрез получен (или който следва да бъде получен) доход – компенсация на наетите и инвестиционен доход (лихви, дивиденди и др.). Включват се също така и компенсиращи записи за безвъзмездно получени реални и финансови ресурси (трансфери). Потоците в дебитната страна представляват брутният продукт, създаден в останалата част на света и придобит от националната икономика (внос на стоки и услуги), както и придобиването на фактори на производство, изразени чрез платен (или който следва да се плати) доход. Включват се също така и компенсиращи записи за безвъзмездно предоставени реални и финансови ресурси.

Статията Стоки в текущата сметка на платежния баланс обхваща преносими стоки, за които е налице смяна на собствеността между резиденти и нерезиденти. Данните за вноса и износа FOB (Free on board) са базирани на митнически декларации като кодовете, използвани в тях са по „Хармонизираната система за описание и кодиране на стоките“, на Световната митническа организация, въведена през 1988 и допълнена през 1992. Считано с данните за януари 2006 Българската народна банка и Националният статистически институт съвместно прилагат разработена от тях методология за оценка на вноса по цени fob и на приходите и разходите за товарен транспорт. Методологията се базира на анализ на съотношенията cif – fob при вноса на стоки в зависимост от различните видове доставки по вноса, както и от използвания транспорт и националност на превозвача. При представяне на географското разпределение на данните за износа и вноса в платежния баланс на страната се следват следните правила:

Съгласно ЕУРпейските Регламенти, при търговия със страни членки на ЕС:

- при пристигания - страната партньор е страната членка, от която стоките се изпращат за България.
- при изпращания - страната партньор е страната членка, за която се изпращат стоките.

При данните за търговията със страни извън ЕС:

- при внос - страната партньор е тази, която е произвела стоката, наречена “страна на произход”.
- при износа - страната партньор е тази, която ще потребява стоките наречена “страна на потребление”.

Статията Услуги обхваща транспортни, туристически и други услуги.

Българската народна банка извлича данните за товарния транспорт от данните за външната търговия и за пътническия транспорт от данните за туризма на базата на оценки. Считано с данните за м. януари 2006 БНБ въведе нова методология за оценка на приходите и разходите за товарен транспорт. Приходите от товарен транспорт се формират от оценката на приходите на местни превозвачи свързани с износа на стоки на страната. Разходите се калкулират като оценка на разходите направени от местни лица в полза на чуждестранни превозвачи, свързани с вноса на стоки в страната. Приходите и разходите се оценяват по типове транспорт и националност на превозвача. С въвеждането на системата „ИНТРАСТАТ“, от януари 2007 настъпиха промени и в начина на оценяване на приходите и разходите от товарен транспорт на България с останалите страни – членки на ЕС. Поради по-големия срок за получаване от НСИ на подробни данни за търговията на България с останалите страни – членки на ЕС, към датата на публикуване на първоначалния отчет за платежния баланс за съответния месец (42 дни след края на отчетния период) предварителната оценка за приходите и разходите от товарен транспорт е изчислена на база на данните от предходни години. Тези оценки подлежат на ревизия след получаване на предварителните подробни данни (с детайли по страни и стоки) за търговията с

VI. НЕДВИЖИМИ ИМОТИ

Индексът на пазарните цени на жилищата за първото тримесечие на 2013 спрямо четвъртото тримесечие на 2012 е 99.1%, т.е. средното намаление на пазарните цени на жилищата е 0.9%

По предварителни данни на НСИ през март 2013 индексът на продукцията в сектор „Строителство“, изчислен въз основа на сезонно изгладени данни, е с 1.3% под равнището от предходния месец. Календарно изгладените данни показват намаление от 5.7% на строителната продукция през март 2013 в сравнение със същия месец на 2012. През март 2013 индексът на произведената строителна продукция, изчислен от сезонно изгладени данни, е под равнището от предходния месец, като продукцията от гражданското/ инженерното строителство намалява с 3.2%, докато при сградното строителство няма промяна в сравнение с февруари. На годишна база намалението на строителната продукция през март 2013, изчислено от календарно изгладени данни, се определя предимно от отрицателния темп при гражданското/инженерното строителство, където спадът е 11.4%, докато при

останалите страни – членки на ЕС за отчетния месец.

Статия Пътувания обхваща стоки и услуги, включително тези, свързани със здравни и образователни услуги, предоставени на туристи, пътуващи служебно или лично. До края на 2006 данните за туризма се базират на данни от Министерството на вътрешните работи относно броя на туристите, пресекли границата, както и на оценки на разходите, извършени от един турист на база на методология за оценяване на приходите и разходите от туристически услуги – „Методология за оценка на приходите и разходите от пътувания и туризъм в платежния баланс на България“ (Българска народна банка, Министерство на търговията и туризма, 18 ноември 1999). От началото на 2007 данните за броя на чуждестранните граждани, посетили страната се базират на информация от НСГП и дооценки на НСИ. С данните за м. януари 2010 БНБ въведе нова методология за оценка на приходите и разходите за пътувания и пътнически транспорт. Най-общо моделът за оценка на статия Пътувания се базира на производението на броя на презграничните пътувания по размера на направените разходите за едно пътуване от съответния тип (за по-подробна информация виж „Методология за оценка на статии „Пътувания“, „Пътнически транспорт“ и „Компенсация на наетите - кредит“ на платежния баланс на България“ (Българска народна банка, март 2010)). Оценките за броя и структурата на презграничните пътувания се базират на данни от Министерството на вътрешните работи относно броя на пресичанията на държавната граница и дооценки на Националният статистически институт. Оценките на размера на разходите, направени по време а едно пътуване са построени в резултат на данните събрани от проведеното от БНБ Проучване на границата сред пътуващите български и чуждестранни граждани (юли 2007 – август 2008). С публикуването на данните за месец януари 2010 бяха ревизирани данните за периода 2007 - 2009.

Статията Други услуги обхваща постъпленията и плащанията по всички останали категории услуги, различни от тези, свързани с транспорт или пътувания (съобщителни, строително-монтажни, финансови, застрахователни, лизингови, услуги в областта на науката, културата и спорта и др.). Източници на информация по тази статия до края на 2009 са отчетите на банките за извършения от тях и техните клиенти износ и внос на нефакторни услуги и на фирмите, които предоставят тримесечна информация за сметките си в чужбина. От 1 януари 2010 влезе в сила Регламент (ЕО) № 924/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 относно презграничните плащания в рамките на Общността и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2560/2001, с който се повиши до 100 000 BGN прага, под който са премахнати задълженията за отчитане въз основа на сетълмент, наложени на доставчиците на платежни услуги за целите на статистическото отчитане на платежния баланс, които са свързани с платежни операции на техни клиенти. Качеството и обхвата на събираната от банките информация зависи в голяма степен от размера на прага, над който банките докладват на БНБ информация за извършвани от тях операции между резиденти и нерезиденти. Въвеждането на праг от 50 000 EUR, считано от 1 януари 2010, при липса на алтернативен източник, би довело до силно влошаване качеството на данните за платежния баланс на страната и преди всичко на текущата сметка. Направеният анализ показва, че загубата на информация при някои видове услуги би достигнала до 90%. Поради това БНБ промени методологията за събиране на данни за износа и вноса на услуги и някои други операции в текущата сметка на платежния баланс. От 1 януари 2010 влезе в сила Регламент (ЕО) № 924/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 относно презграничните плащания в рамките на Общността и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2560/2001, с който се повиши до 100 000 BGN прага, под който са премахнати задълженията за отчитане въз основа на сетълмент, наложени на доставчиците на платежни услуги за целите на статистическото отчитане на платежния баланс, които са свързани с платежни операции на техни клиенти. Качеството и обхвата на събираната от банките информация зависи в голяма степен от размера на прага, над който банките докладват на БНБ информация за извършвани от тях операции между резиденти и нерезиденти. Въвеждането на праг от 50 000 EUR, считано от 1 януари 2010, при липса на алтернативен източник, би довело до силно влошаване качеството на данните за платежния баланс на страната и преди всичко на текущата сметка. Направеният анализ показва, че загубата на информация при някои видове услуги би достигнала до 90%. Поради това БНБ промени методологията за събиране на данни за износа и вноса на услуги и някои други операции в текущата сметка на платежния баланс. От началото на 2010 БНБ провежда регулярно тримесечно проучване на постъпленията и плащанията между местни и чуждестранни лица във връзка с получаването и предоставянето на услуги, възнаграждения, осигуровки и безвъзмездните постъпления и плащания, които се включват в текущата сметка на платежния баланс. На база на данните събрани от това проучване, с данните за януари 2011 са публикувани ревизирани данни за месеците на 2010. За целите на месечното отчитане на платежния баланс се използват данните от банките за постъпленията и плащанията, свързани с износ и внос на услуги над прага от 100 000 BGN, както и дооценки на БНБ за постъпления и плащания под прага от 100 000 BGN След получаване на тримесечните данни от проучването сред предприятията извършващи внос и износ на други услуги данните подлежат на ревизия.

Статията Доход включва две категории: (1) компенсация на наетите и (2) инвестиционен доход. Компенсацията на наетите обхващат надници, заплати и други плащания към нерезиденти, работещи в страната, или получени от резидентите, работещи в чужбина. Компенсацията на наетите обхващат и доход реализиран в резултат на неофициална заетост. За периода от април 2001 до декември 2006 БНБ оценява този поток съгласно „Методология за оценка на потоците, дължащи се на неофициална заетост“, 14 март 2006. С данните за януари 2010 бе въведена нова методология за оценка на кредитната страна на статия Компенсацията на наетите (виж „Методология за оценка на статии „Пътувания“, „Пътнически транспорт“ и „Компенсация на наетите - кредит“ на платежния баланс на България“ (Българска народна банка, март 2010). С публикуването на данните за месец януари 2010 бяха ревизирани данните за периода 2007 - 2009.

Инвестиционният доход покрива постъпления и плащания на доход, свързан с външни финансови активи и пасиви – по директни инвестиции (дивиденди и реинвестирана печалба), портфейлни инвестиции, други инвестиции и по резервни активи.

Трансфери са всички реални ресурси и финансови средства, предоставени безвъзмездно от една икономика на друга. Текущите трансфери засягат пряко нивото на разполагаемия доход на една икономика и потреблението на стоки и услуги. В този смисъл, текущите трансфери намаляват дохода и потребителските възможности на страната донор и увеличават дохода и потребителските възможности на страната получател. В Текущи трансфери се включват постъпилите средства по предприєдинителните и присьєдинителните фондове на Европейския съюз, парични преводи от частни лица, както и дарения, помощи, наследство, печалби от лотарии, пенсии, данъци, вноски за социални осигуровки и др. С данните за м. януари 2010 БНБ въведе нова Методология за оценка на статия „Парични преводи от българи, живеещи постоянно в чужбина“.

Статията „Парични преводи от българи, живеещи постоянно в чужбина“ е подстатия на статията „Текущи трансфери, кредит“ в

текущата сметка на платежния баланс и е балансираща статия за безвъзмездно получени ресурси в брой или в натура. Въвеждането на новата методология за отчитане на тези потоци се налага основно поради промяна в официалния праг на отчитане на търговските банки и поради необходимост от обхващане на трансферите, извършени не само по официален път, но и по неофициални канали. Оценките на емигрантските преводи се базират на умножението на броя български емигранти, превеждащи пари към техни близки, по сума на средния трансфер. Тези изчисления се правят съответно за официалния и неофициалния канал на трансфериране. Сумирането на средствата трансферирани по двата канала представлява общата сума на преводите от български емигранти. Данните за броя на българските емигранти се базира на информацията от Държавната агенция за българите в чужбина, българските посолства в чужбина и данни на EURстат. Данните за процента на български емигранти, трансфериращи към техни близки в страната, за дела на трансфериращи по официален канал и неофициален канал и за средния трансфер за всеки от трансферните канали се базира на данни от Проучване на границата сред пътуващите български и чуждестранни граждани (август 2007– юли 2008), проведено от БНБ чрез външен изпълнител. С публикуването на данните за месец януари 2010 бяха ревизирани данните за периода 2007 - 2009.

КАПИТАЛОВА СМЕТКА

Капиталовата сметка включва две категории: (1) капиталови трансфери и (2) придобиване или предоставяне на нематериални, нефинансови активи. Когато са в натура, капиталовите трансфери включват (1) прехвърляне на собственост на основни средства, или (2) безвъзмездно опрощаване на пасив от страна на кредитора. Когато е налице плащане, един трансфер е капиталов, когато е свързан със или зависим от придобиване или предоставяне на основни средства (например инвестиционни субсидии).

ФИНАНСОВА СМЕТКА

Финансовата сметка обхваща всички транзакции (реално извършени и начислени) във външните финансови активи и пасиви на една икономика. Външните активи и пасиви са класифицирани основно според типа на инвестицията. Финансовата сметка включва (1) преки инвестиции, (2) портфейлни инвестиции и (3) други инвестиции. Преки инвестиции включва преки инвестиции в чужбина, преки инвестиции в страната и сливания и придобивания. Пряка инвестиция е категория в международните инвестиции, при която резидент на една икономика – директен инвеститор – придобива дълготраен интерес (поне 10% от дяловия капитал или правото на глас) в предприятието, намиращо се в друга икономика – директно инвестиционно предприятие. Директната инвестиция включва както първоначалната транзакция, чрез която се установява отношението между директния инвеститор и директното инвестиционно предприятие, така и всички последващи транзакции между тях. Транзакциите могат да касаят промяна в участието на директния инвеститор в капитала на инвестиционното предприятие, промяна във вътрешнофирмената задължителност, както и дела на директния инвеститор в неразпределената печалба/загуба на предприятието за отчетния период. Преките инвестиции в чужбина се отчитат като актив, преките инвестиции в страната – като пасив

В подстатията Сливания и придобивания се отразяват всички сделки по сливания и придобивания, с цел да се елиминира тяхното влияние върху отчетните данни за преките инвестиции в страната. Международната практика показва, че извършването на такива транзакции като цяло не води до увеличаване на производствените мощности и на заетостта, както и че направените изводи от анализа на данните за преките инвестиции в които са включени данните за сделки по сливане и придобиване могат да бъдат неточни относно размера на инвестициите, тяхната динамика, отраслова и географска структура. (Виж *“European Central Bank, Eurostat, Foreign Direct Investment Task Force Report”, March 2004, para.332*).

Портфейлни инвестиции включва портфейлни инвестиции, активи и портфейлни инвестиции, пасиви. Портфейлните инвестиции са вложения в акции, когато техният размер не надвишава 10% от дяловия/акционерен капитал на дружеството, вложения в облигации, бонове, инструменти на паричния пазар или други търгуеми ценни книжа.

Други инвестиции включва търговски кредити, заеми, валутни депозити и други активи и пасиви.

В платежния баланс *под търговски кредит* се разбират вземания между партньори по търговска сделка, които не са секюритизирани с търгуеми ценни книжа.

Статия Заеми включва получени и изплатени главници по дългосрочни и краткосрочни заеми между резидент и нерезидент, които заеми не са секюритизирани с търгуеми ценни книжа. От статия Заеми, пасиви се изключват транзакциите, свързани с получаване или погасяване на главници по кредити, отпуснати от МВФ, както и получаването на главници по заеми, отпуснати в подкрепа на платежния баланс. Последните се записват в съответните статии на група Д. Резерви и друго финансиране.

Статията Валута и депозити представя в актива си измененията във валутните депозити на резиденти в чужбина, а в пасива си – измененията в задълженията на банките, опериращи на територията на България към нерезиденти в местна и чужда валута. Съгласно основните принципи, залегнали в „Ръководството по платежен баланс“ (МВФ, 1993), при отчитане на промените във валутните депозити, Българската народна банка елиминира промените в тях, дължащи се на валутно-курсови разлики.

Статиите Други активи и Други пасиви включват осъществените транзакции по разни разчети, непокрити в останалите категории и натрупаните просрочия на дъл

Грешки и пропуски (нето) е компенсаторна статия. Тя съществува в представянето на платежния баланс, защото системата за набиране на данни, която Българската народна банка използва, не е затворена, а представлява комбинация от различни източници на информация. За разлика от други статистически отчети, като например паричната статистика, набирането на информацията, необходима за съставяне на платежния баланс, не може да се ограничи само до използването на счетоводните отчети на банките като единствен източник на данни. Колебанията в *Грешки и пропуски (нето)*, както в знака, така и в размера, се дължат главно на: (1) ревизии на данните за вноса и износа (2) усъвършенстване на методологията за компилиране на отделните статии на платежния баланс и (3) съществуването на обективни ограничения при събиране на информацията по отделни статии на баланса.

РЕЗЕРВИ И ДРУГО ФИНАНСИРАНЕ

Резервните активи включват тези външни активи, които са на разположение и са контролирани от централната банка (правителството), и се използват за пряко финансиране на дефицити на платежния баланс. Резервните активи включват монетарно злато, специалните права на тираж, резервната позиция при МВФ, валутните активи (включващи валутни депозити и ценни книжа) и други вземания. Записванията в тази категория се отнасят до транзакциите по активите на управление „Емисионно“ на БНБ. Данните за промените в резервните активи се включват в платежния баланс, като се изчистват от промените, предизвикани от валутно-курсните разлики и ценовата преоценка.

Тази група в аналитичното представяне на платежния баланс включва също и Ползвани кредити от МВФ и статията Извънредно финансиране. Извънредното финансиране обхваща кредитите, получени в подкрепа на платежния баланс, както и отсрочени/ преструктурирани плащания и плащания на просрочия, произтичащи от проблеми с платежния баланс. В съответствие с методологията за отчитане на операциите по извънредното финансиране („Ръководството по платежен баланс“ (МВФ, 1993), т. 454), платените главници по кредитите, получени в подкрепа на платежния баланс се отразяват във Финансовата сметка в позицията Други инвестиции – Пасиви – Заеми – Държавно управление.

РЕАЛЕН СЕКТОР

БВП – ПРОИЗВОДСТВЕН МЕТОД - НАЦИОНАЛНО НИВО

Брутният вътрешен продукт, изчислен по производствения метод, характеризира крайния резултат от икономическата дейност и се измерва с добавената стойност, създадена при производството на стоки и услуги от единиците, резиденти на икономическата територия на страната. По производствения метод БВП по пазарни цени се изчислява като сума от brutната добавена стойност по базисни цени общо за икономиката и корективите, които включват нето данъци върху продуктите, неприпадаем данък върху добавената стойност и мита върху вноса.

БВП - МЕТОД НА ДОХОДИТЕ - НАЦИОНАЛНО НИВО

Методът на доходите е съставна част от сметките за първично разпределение на доходите. Чрез метода се отразяват доходите като елементи на добавената стойност създадена в процеса на производство. Балансова позиция на метода на доходите е брутни опериращ излишък/брутен смесен доход.

БВП - РАЗХОДИ ЗА КРАЙНО ПОТРЕБЛЕНИЕ - НАЦИОНАЛНО НИВО

БВП по метода на крайното използване се изчислява като сума от индивидуалното потребление (вкл. крайни потребителски разходи на домакинствата, крайни потребителски разходи на нетърговските организации, обслужващи домакинствата, крайни разходи на правителството за индивидуално потребление), колективното потребление (крайните разходи на правителството за колективно потребление, които задоволяват потребностите на обществото като цяло), бруто образуване на основен капитал (направените инвестиции за дълготрайни активи), изменението на запасите и външнотърговското салдо на стоки и услуги (разликата между износа и вноса на стоки и услуги).

НАБЛЮДЕНИЕ НА БИЗНЕС ТЕНДЕНЦИИТЕ В ПРОМИШЛЕННОСТТА, СТРОИТЕЛСТВОТО, ТЪРГОВИЯТА И УСЛУГИТЕ

Бизнес наблюденията в промишлеността, строителството, търговията на дребно и сектора на услугите събират информация за мненията на предприемачите по отношение на състоянието и развитието на техния бизнес. Отговорите на въпросите, включени в отделните анкетни карти са представени в тристепена категорийна скала. Резултати са под формата на баланси, които от своя страна се получават като разлика между позитивните и негативните варианти за отговор. Изчисляват се и така наречените съставни показатели, като: показател на доверието (средна аритметична от балансите на мненията на определени показатели), показател на бизнес климата (средна геометрична на балансите за настоящата и очаквана бизнес ситуация). Част от показателите представляват числова оценка, например осигуреност на производството с поръчки (брой месеци), натоварване на мощностите (%) и други.

ИНВЕСТИЦИОННА АКТИВНОСТ В ПРОМИШЛЕННОСТТА

Наблюдението събира информация за извършените инвестиции и инвестиционните планове на предприятията. Анкетиранието на мениджърите се провежда два пъти в та - през м. март и м. октомври, като въпросниците имат различно съдържание. На базата на резултатите от мартенското наблюдение се изчислява очакваното процентно изменение на инвестициите през текущата спрямо инвестициите през предходната. Въз основа на данните, получени от октомврийското наблюдение, се изчислява процентното изменение на инвестициите през текущата спрямо инвестициите през предходната, както и прогнозните инвестиции през следващата спрямо инвестициите през текущата.

НАБЛЮДЕНИЕ НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

Наблюдението събира информация за мненията на потребителите по въпроси, свързани с тяхното финансово състояние, общата икономическа ситуация в страната, инфлацията, безработицата, спестяванията и други. Предлаганите варианти на отговор са представени в петстепенна категорийна скала. Получените резултати са под формата на баланси, които от своя страна се изчисляват като разлика между относителните дялове на позитивните и относителните дялове на негативните мнения със следната особеност: на силно положителното и силно негативното мнение се дава коефициент 1, а на по-умерено положителното и по-умерено негативните мнения - коефициент 0.5. Съставният показател на доверието се изчислява като средна аритметична на балансите на очакванията за развитието през следващите дванадесет месеца на: финансовото състояние и спестяванията на домакинствата, общата икономическа ситуация в страната и безработицата, като последният

баланс се взема с обратен знак.

ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ (ИПЦ)

Индексът на потребителските цени (ИПЦ) е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в t се изчислява при структура на разходите от $t-1$.

ХАРМОНИЗИРАНИ ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ (ХИПЦ)

Хармонизиращият индекс на потребителските цени (ХИПЦ) е сравнима мярка на инфлацията на страните от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към EURзоната. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. ХИПЦ в t се изчислява с тегла от $t-3$.

ИНДЕКСИ НА ПРОМИШЛЕНОТО ПРОИЗВОДСТВО, ИНДЕКСИ НА ОБОРОТА В ПРОМИШЛЕНОСТТА Индексът на промишленото производство е най-важният краткосрочен икономически бизнес показател, който има за цел да измери месечните изменения в промишленото производство в продължение на дълъг период от време. Месечното наблюдение позволява да се проследи икономическото развитие в най-ранния му стадий т.е. навременният индекс на промишленото производство е подходящ за краткосрочно наблюдение на развитието на икономиката. Индексът на оборота отразява развитието на пазара на стоки и услуги, като измерва изменението в приходите от продажби на предприятията, включително приходите от продажби на стоки (купени и препродадени без допълнителна обработка) и приходите от услуги, предоставени на трети страни. Месечните индекси на производството и оборота измерват измененията в произведената продукция и оборота на промишлените предприятия. Тази информация е подходяща за проследяване на текущото икономическо развитие и за краткосрочни прогнози. Индексите не измерват действителното равнище на производството, а оценяват средното изменение на производството между два времеви периода.

ИНДЕКСИ НА ЦЕНИ НА ПРОИЗВОДИТЕЛ НА ВЪТРЕШНИЯ И НА МЕЖДУНАРОДНИЯ ПАЗАР В ПРОМИШЛЕНОСТТА

Индексите на цени на производител са един от основните краткосрочни икономически показатели, характеризиращи икономическата конюнктура в страната. Индексите измерват средното изменение на цените на промишлените продукти, произведени и продадени от българските предприятия на базата на постоянна извадка от групи продукти, произведени от дейността и продадени на вътрешния пазар или директно изнесени на международния пазар, която е представителна за цялото производство.

Нетни чуждестранни активи – получават се като разлика между brutните чуждестранни активи и пасиви на банковия сектор. Brutните чуждестранни активи са представени по инструменти и включват международните валутни резерви на страната и други чуждестранни активи на БНБ и търговските банки. Brutните чуждестранни пасиви отразяват задълженията на БНБ и търговските банки към външния сектор.

НАБЛЮДЕНИЕ НА БИЗНЕС ТЕНДЕНЦИИТЕ В ПРОМИШЛЕНОСТТА, СТРОИТЕЛСТВОТО, ТЪРГОВИЯТА И УСЛУГИТЕ

Бизнес наблюденията в промишлеността, строителството, търговията на дребно и сектора на услугите събират информация за мненията на предприемачите по отношение на състоянието и развитието на техния бизнес. Отговорите на въпросите, включени в отделните анкетни карти са представени в тристепенна категорична скала. Резултати са под формата на баланси, които от своя страна се получават като разлика между позитивните и негативните варианти за отговор. Изчисляват се и така наречените съставни показатели, като: показател на доверието (средна аритметична от балансите на мненията на определени показатели), показател на бизнес климата (средна геометрична на балансите за настоящата и очаквана бизнес ситуация). Част от показателите представляват числова оценка, например осигуреност на производството с поръчки (брой месеци), натоварване на мощностите (%) и други.

ИНВЕСТИЦИОННА АКТИВНОСТ В ПРОМИШЛЕНОСТТА

Наблюдението събира информация за извършените инвестиции и инвестиционните планове на предприятията. Анкетирването на мениджърите се провежда два пъти в та - през м. март и м. октомври, като въпросниците имат различно съдържание. На базата на резултатите от мартенското наблюдение се изчислява очакваното процентно изменение на инвестициите през текущата спрямо инвестициите през предходната. Въз основа на данните, получени от октомврийското наблюдение, се изчислява процентното изменение на инвестициите през текущата спрямо инвестициите през предходната, както и прогнозните инвестиции през следващата спрямо инвестициите през текущата.

НАБЛЮДЕНИЕ НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

Наблюдението събира информация за мненията на потребителите по въпроси, свързани с тяхното финансово състояние, общата икономическа ситуация в страната, инфлацията, безработицата, спестяванията и други. Предлаганите варианти на отговор са представени в петстепенна категорична скала. Получените резултати са под формата на баланси, които от своя страна се изчисляват като разлика между относителните дялове на позитивните и относителните дялове на негативните мнения със следната особеност: на силно положителното и силно негативното мнение се дава коефициент 1, а на по-умерено положителните и по-умерено негативните мнения - коефициент 0.5. Съставният показател на доверието се изчислява като

средна аритметична на балансите на очакванията за развитието през следващите дванадесет месеца на: финансовото състояние и спестяванията на домакинствата, общата икономическа ситуация в страната и безработицата, като последният баланс се взема с обратен знак.

ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ (ИПЦ)

Индексът на потребителските цени (ИПЦ) е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в t се изчислява при структура на разходите от $t-1$.

ХАРМОНИЗИРАНИ ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ (ХИПЦ)

Хармонизираният индекс на потребителските цени (ХИПЦ) е сравнима мярка на инфлацията на страните от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към EURзоната. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. ХИПЦ в t се изчислява с тегла от $t-3$.

ИНДЕКСИ НА ПРОМИШЛЕНОТО ПРОИЗВОДСТВО, ИНДЕКСИ НА ОБОРОТА В ПРОМИШЛЕНОСТТА Индексът на промишленото производство е най-важният краткосрочен икономически бизнес показател, който има за цел да измери месечните изменения в промишленото производство в продължение на дълъг период от време. Месечното наблюдение позволява да се проследи икономическото развитие в най-ранния му стадий т.е. навременният индекс на промишленото производство е подходящ за краткосрочно наблюдение на развитието на икономиката. Индексът на оборота отразява развитието на пазара на стоки и услуги, като измерва изменението в приходите от продажби на предприятията, включително приходите от продажби на стоки (купени и препродадени без допълнителна обработка) и приходите от услуги, предоставени на трети страни. Месечните индекси на производството и оборота измерват измененията в произведената продукция и оборота на промишлените предприятия. Тази информация е подходяща за проследяване на текущото икономическо развитие и за краткосрочни прогнози. Индексите не измерват действителното равнище на производството, а оценяват средното изменение на производството между два времеви периода.

ИНДЕКСИ НА ЦЕНИ НА ПРОИЗВОДИТЕЛ НА ВЪТРЕШНИЯ И НА МЕЖДУНАРОДНИЯ ПАЗАР В ПРОМИШЛЕНОСТТА

Индексите на цени на производител са един от основните краткосрочни икономически показатели, характеризиращи икономическата конюнктура в страната. Индексите измерват средното изменение на цените на промишлените продукти, произведени и продадени от българските предприятия на базата на постоянна извадка от групи продукти, произведени от дейността и продадени на вътрешния пазар или директно изнесени на международния пазар, която е представителна за цялото производство.

Нетни чуждестранни активи – получават се като разлика между brutните чуждестранни активи и пасиви на банковия сектор. Brutните чуждестранни активи са представени по инструменти и включват международните валутни резерви на страната и други чуждестранни активи на БНБ и търговските банки. Brutните чуждестранни пасиви отразяват задълженията на БНБ и търговските банки към външния сектор.

РАБОТНА СИЛА

Наблюдението на работната сила е извадково и се провежда непрекъснато, като осигурява тримесечни и годишни данни за икономическата активност на населението на възраст 15 и повече навършени години. То обхваща обикновените домакинства в България. Характеристиките на всяко анкетирано лице се отнасят за състоянието му през определена календарна седмица, което се определя като **наблюдаван период**.

Икономически активното население (работната сила) включва всички заети и безработни лица.

Заети са лицата на възраст 15 и повече навършени години, които през наблюдавания период, които: 1) извършват работа дори за един час, за което получават работна заплата или друг доход; 2) не работят, но имат работа, от която временно отсъстват поради болест, годишен отпуск, отпуск при раждане на дете, родителски отпуск, стачка или друг трудов спор и други.

Безработни са лицата на възраст от 15 до 74 навършени години, които: 1) нямат работа през наблюдавания период; 2) активно търсят работа през период от четири седмици, вкл. Наблюдавания период, или вече са намерили работа, която очакват да започнат до три месеца след края на наблюдавания период; 3) имат възможност да започнат работа до две седмици след края на наблюдавания период.

Икономически неактивни (лица извън работната сила) са лицата на 15 и повече навършени години, които не са нито заети, нито безработни през наблюдавания период.

Коефициент на икономическа активност - относителен дял на икономически активните лица от населението в същата възрастова група.

Коефициент на заетост - относителен дял на заетите лица от населението в същата възрастова група.

Коефициент на безработица - относителен дял на безработните лица от икономически активното население.

Коефициент на неактивност - относителен дял на икономически неактивните лица от населението в същата възрастова група.

ПАРИЧНИ АГРЕГАТИ

Вътрешен кредит – обединява кредита за консолидирания сектор държавно управление и за неправителствения сектор. Кредитът за консолидирания сектор държавно управление обхваща нетните вземания от централното държавно управление и brutните вземания от местното държавно управление и социално-осигурителните фондове. Кредитът за неправителствения сектор включва brutните вземания от нефинансови предприятия, финансови предприятия, домакинства и НТООД.

Широки пари (парично предлагане) – състоят се от пасиви с паричен характер на банките към резидентния сектор с изключение на тези към централното държавно управление и банковия сектор (сектори, притежаващи пари). Инструментите в паричните агрегати са групирани по степен на ликвидност и са представени по валута и по сектори. Използват се следните парични агрегати: М1, М2 и М3. Агрегат М1, известен като тесни пари, включва най-бързо ликвидните инструменти, използвани за разплащане (пари извън банките и овърнайт депозити в левове и чуждестранна валута). Квазипарите и паричният агрегат М1 съставят паричния агрегат М2. Квазипарите се състоят от депозити с договорен матуритет до 2 години и депозити, договорени за ползване след предизвестие (вкл. спестовни депозити) до 3 месеца. Най-ниско ликвидните финансови инструменти са репосделките и издадените дългови ценни книжа до 2 години. Те са в левове и чуждестранна валута и заедно с паричния агрегат М2 формират най-широкия паричен агрегат М3, който е известен като парично предлагане (широки пари).

Дългосрочни пасиви на парично-финансовите институции – дългосрочните финансови пасиви включват пасивите на парично-финансовите институции с матуритет над 2 години или период на предизвестие над 3 месеца, както и капитала и резервите. Капитал и резерви включва основния капитал на банковата система; резервите и финансовия резултат.

Паричното предлагане се основава на мултиплицирането на паричната база (пари извън банките и банков резерви) от търговските банки. За неговото определяне се използват паричните агрегати М1, М2 и М3.

Паричната база (резервните пари) се състои от парите извън банките и средствата на търговските банки (банковите резерви). Последните включват депозитите на търговските банки в БНБ и парите в касите им. Депозитите на търговските банки обхващат задължителните минимални резерви и свръхрезервите (овърнайт и депозити с договорен матуритет). Динамиката на резервите зависи от размера на задължителните резерви (които са фиксирана част от депозитите) и от свръхрезервите. Размерът на задължителните резерви се определя от УС на БНБ и е единственият инструмент на паричната политика на централната банка в условията на паричен съвет. Равнището на свръхрезервите отразява ликвидното състояние на търговските банки и склонността им към по-голяма сигурност.

Механизъм на паричното предлагане

Паричното предлагане (М3) може да се представя като произведение на паричната база и променливата *паричен мултипликатор*.

Паричен мултипликатор – характеризира степента на мултипликационния ефект от дейността на търговските банки. Измерва се чрез съотношенията на широки пари (М3) или на отделните агрегати (М1 и М2) към резервните пари. Паричният мултипликатор е функция на съотношението *пари извън банките / депозити* и на банковите резерви към депозитите, известни като фактори за определяне на паричното предлагане. Съотношението между парите извън банките и депозитите зависи преди всичко от поведението на широката публика, а съотношението между банковите резерви и депозитите е резултат от поведението на търговските банки.

Източници на резервните пари

При стабилен паричен мултипликатор чрез въздействие върху източниците на резервните пари може да се повлияе върху общото предлагане на пари.

Чуждестранни активи (нето) – те отразяват увеличението/намалението на валутния резерв на страната. В условията на паричния съвет изменението на валутните резерви, когато е за сметка на депозитите на правителството, не влияе пряко върху паричната база и автоматично се стерилизира.

Вземания от централното държавно управление (нето) – нетната позиция се получава в резултат от нетиране на активите на централното държавно управление (салдата по левови заеми, отпуснати преди юни 1997 по силата на тогава действащия Закон за БНБ, и по валутните заеми съгласно чл. 45 на Закона за БНБ) с неговите пасиви.

Вземания от търговските банки – в баланса се отчитат салда по разрешени преди юни 1997 кредити и непогасените лихви по тях. *Останали позиции (нето)* включват неklasифицирани към някоя от останалите позиции активи и пасиви.

ПАЗАРНИ ЦЕНИ НА ЖИЛИЩА

Статистическото изследване е предназначено за изчисляване на ценови индекси на жилища (апартаменти), построени по стандартни проекти и сравними по предварително определени параметри, постоянни в процеса на наблюдението. Целта е получаване на представителни данни за средни цени и индекси на жилища в областните градове и общо за страната. Обект на изследването са цените на реално продадени жилища (апартаменти) в областните градове. Данните дават възможност да се сравни общото ценово изменение на жилищата за текущото тримесечие спрямо предходното, а също така и за по-дълъг период.

КАПИТАЛОВ ПАЗАР

Индекс SOFIX: Базисна дата: 20 октомври 2000; Базисна стойност: 100

SOFIX е индекс, базиран на пазарната капитализация на включените емисии обикновени акции, коригирана с фрий-флоута на

всяка от тях. Индексът се състои от 15-те емисии акции, отговарящи на общите изисквания при избор на емисии, които са с най-голяма пазарна стойност на фрий-флоута. Емисия, включена в изчислението на SOFIX, трябва да отговаря и на следните допълнителни условия: 1) да се е търгувала на пазар, организиран от Борсата, не по-малко от 3 (три) месеца преди включването ѝ в индекса. В случаите, когато дадена емисия е преминала за търговия между различни сегменти, за начална дата на търговията се приема първата дата на въвеждане за търговия; 2) да има пазарна капитализация, не по-малка от 40 000 000 (четиредесет милиона) BGN и фрий-флоут не е по-малък от 25 (двадесет и пет)* на сто от размера на емисията, или пазарна стойност на фрий-флоута не по-малка от 10 000 000 (десет милиона) BGN; броят акционери, притежатели на емисията, да не е по-малък от 500 (петстотин); 3) реализираният оборот през последната една да не е по-малък от 2 000 000 (два милиона) BGN; 4) броят на сключените сделки през последната една да не е по-малък от 750 (седемстотин и петдесет). * Размерът на фрий-флоута за изчисляване на SOFIX се определя, както следва: 1) от 1 септември 2010 – 15 (петнадесет) на сто; 2) от 1 март 2011 – 20 (двадесет) на сто; 3) от 1 септември 2011 – 25 (двадесет и пет) на сто

Индекс BG REIT: Базисна дата: 03 септември 2007; Базисна стойност: 100

BG REIT е индекс, базиран на пазарната капитализация, коригирана с фрий-флоута и се състои от 7-те емисии обикновени акции на дружества със специална инвестиционна цел за секюритизация на недвижими имоти или земя с най-голяма пазарна стойност на фрий-флоута и най-висока медианна стойност на седмичния оборот за последните 6 месеца. Двата критерия имат еднаква тежест. Освен на общите изисквания при избор на емисии, емисия, включена в изчисляването на BG REIT, трябва да отговаря и на следните допълнителни условия: 1) да се е търгувала на пазар, организиран от Борсата, не по-малко от 3 (три) месеца преди включването ѝ в индекса. В случаите, когато дадена емисия е преминала за търговия между различни сегменти, за начална дата на търговията се приема първата дата на въвеждане за търговия; 2) да има пазарна капитализация, не по-малка от 5 000 000 (пет милиона) BGN; 3) фрий-флоутът да е равен на поне 25 (двадесет и пет)* на сто от размера на емисията; * Размерът на фрий-флоута за изчисляване на BG REIT се определя, както следва: 1) от 1 септември 2010 – 15 (петнадесет) на сто; 2) от 1 март 2011 – 20 (двадесет) на сто; 3) от 1 септември 2011 – 25 (двадесет и пет) на сто;

Индекс BG 40: Базисна дата: 01 февруари 2005; Базисна стойност: 100

BG 40 е индекс, базиран на изменението на цената на емисиите и се състои от 40-те емисии обикновени акции на дружествата с най-голям брой сделки и най-висока медианна стойност на дневния оборот за последните 6 месеца, като двата критерия имат еднаква тежест. Освен на общите изисквания емисия, включена в изчисляването на BG 40, трябва да отговаря и на следното допълнително условие: 1) да се е търгувала на пазар, организиран от Борсата не по-малко от 3 (три) месеца преди включването ѝ в индекса. В случаите, когато дадена емисия е преминала за търговия между различни сегменти, за начална дата на търговията се приема датата ѝ на първа котировка; 2) При повече от три компании от една икономическа група, отговарящи на допълнителното условие по-горе, до класацията се допускат само трите емисии на компании от дадена икономическа група с най-голям брой сделки и най-висока медианна стойност на дневния оборот. Ако в резултат на класирането се окаже, че две или повече емисии на компании от дадена икономическа група заемат едно и също място в него, приоритет при включването имат тези с по-голям брой сделки за последните 6 месеца.

Индекс BG TR30 : Базисна дата: 03 Септември 2007; Базисна стойност: 1000

BG TR30 е индекс, базиран на промяната на цените на обикновените акции, включени в него, като всяка една от участващите емисии е с равно тегло. Емисиите, включени в изчисляването на BG TR30, трябва да отговарят на следните условия: 1) да имат пазарна капитализация, не по-малка от 10 000 000 (десет милиона) BGN; 2) фрий-флоутът (общият брой акции в акционери, притежаващи не повече от 5 (пет) на сто от гласовете в общото събрание на емитента), да е равен на поне 10 (десет) на сто от размера на емисията; 3) броя акции от емисията да е не по-малък от 250 000 (двеста и петдесет хиляди) акции. Всички емисии, които отговарят на горепосочените условия се класират по следните критерии, имащи еднаква тежест: 1) Пазарна капитализация; 2) Брой сделки за последните шест месеца; 3) Оборот за последните шест месеца; 4) Фрий-флоут.

ПАЗАРНИ ЦЕНИ НА ЖИЛИЩА

Статистическото изследване е предназначено за изчисляване на ценови индекси на жилища (апартаменти), построени по стандартни проекти и сравними по предварително определени параметри, постоянни в процеса на наблюдението. Целта е получаване на представителни данни за средни цени и индекси на жилища в областните градове и общо за страната. Обект на изследването са цените на реално продадени жилища (апартаменти) в областните градове. Данните дават възможност да се сравни общото ценово изменение на жилищата за текущото тримесечие спрямо предходното, а също така и за по-дълъг период.

Интерпретираната в бюлетина цифрова информация е осигурена от надеждни институционални източници и Обединена Българска Банка не може да се ангажира официално с прецизността и пълнотата на използваните данни. Този материал не следва да се използва като препоръка или предложение за закупуването или продажбата на никакви финансови инструменти. Повече информация по темата на предложеното изследване можете да получите при допълнително поискване. За контакти: Главен икономист, Петя Цекова, тел. (359 2)811 2980, e-mail sekova_p@ubb.bg; Главен анализатор, Гергана Костурска тел. (359 2) 811